DISCLAIMER: As Member States provide national legislations, hyperlinks and explanatory notes (if any), UNESCO does not guarantee their accuracy, nor their up-dating on this web site, and is not liable for any incorrect information. COPYRIGHT: All rights reserved.This information may be used only for research, educational, legal and non-commercial purposes, with acknowledgement of UNESCO Cultural Heritage Laws Database as the source (© UNESCO).

Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Yapı Esasları ve Denetimine Dair Yönetmelik

Resmi Gazete Tarihi: 11.06.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25842

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç
Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının gruplarının belirlenmesi, bakımı, onarımı, yapı esasları ile yapıya ilişkin proje ve uygulamaların denetim esaslarını düzenlemektir.

Kapsam
Madde 2 — Bu Yönetmelik; 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında tescillenen korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının gruplarının belirlenmesi, bakımı, onarımı, yapı esasları ile yapıya ilişkin proje ve uygulamaların denetim esaslarını kapsar.

Dayanak
Madde 3 — Bu Yönetmelik, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 18 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar
Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,

Kanun: 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununu,

Koruma Yüksek Kurulu: Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunu,

Koruma Bölge Kurulu: Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunu,

Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü: Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünü,

İlgili idare: İl özel idaresi, büyükşehir belediyesi ve belediyeyi,

Koruma, uygulama ve denetim bürosu (KUDEB): İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri, Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesindeki koruma, uygulama ve denetim bürolarını,

Meslek odası: 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda adı geçen ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına yönelik olarak hazırlanan projelerde müellif olan meslek gruplarının bağlı bulunduğu odaları,

Taşınmaz kültür varlıkları: Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınmaz varlıkları,

Tadilat ve tamirat: Yapıların yaşamını sürdürmesini amaçlayan;

a) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 21 inci maddesi uyarınca ruhsata tabi olmayan: derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk, dere, doğrama, döşeme ile mimari öğe olarak ve sanat tarihi

DISCLAIMER: As Member States provide national legislations, hyperlinks and explanatory notes (if any), UNESCO does not guarantee their accuracy, nor their up-dating on this web site, and is not liable for any incorrect information. COPYRIGHT: All rights reserved.This information may be used only for research, educational, legal and non-commercial purposes, with acknowledgement of UNESCO Cultural Heritage Laws Database as the source (© UNESCO).

açısından özellik arz etmeyen tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhi tesisat tamirleri ile çatı onarımı ve kiremit aktarılması ve yörenin özelliğine göre belediyelerce hazırlanacak imar yönetmeliklerinde belirtilecek taşıyıcı unsuru etkilemeyen müdahaleleri,

b) (a) bendinde belirtilen müdahaleler sırasında yapıdaki ahşap, madeni, pişmiş toprak, taş gibi çürüyen ya da bozularak eksilen mimari öğelerin özgün biçimlerine uygun olarak aynı malzeme ile değiştirilmesini, bozulan iç ve dış sıvaların, kaplamaların, renk ve malzeme uyumu sağlanarak özgün biçimlerine uygun olarak yenilenmesini,

Esaslı onarım: Tadilat ve tamirat dışında kalan ve bilimsel esaslara göre hazırlanmış rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerine dayalı uygulamaları,

Uygulama sorumluluğu: Uygulamaların koruma bölge kurulları ve ilgili idareler tarafından onaylanmış restorasyon ya da yeni yapı projelerine uygunluğunun tüm uygulama sürecinde ve alanda izlenmesi, yönetilmesi ve denetlenmesini,

Onarım ön izin belgesi: Tadilat ve tamiratların içeriğini belirten, uygulamadan önce KUDEB tarafından verilecek belgeyi,

Onarım uygunluk belgesi: Tadilat ve tamiratların onarım ön izin belgesine uygun tamamlandığına dair ilgili idare tarafından verilecek belgeyi,

Kullanma izin belgesi: Yapının inşaatı ya da onarımının koruma bölge kurulu kararları doğrultusunda yapıldığının saptanmasından sonra, ilgili idare tarafından verilecek belgeyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Taşınmaz Kültür Varlıklarının Gruplarının Belirlenmesi ve Uygulama Süreci

Taşınmaz kültür varlıklarının gruplarının belirlenmesi
Madde 5 — Yapı grupları, koruma bölge kurulunca Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararlarında belirtilen kriterler doğrultusunda belirlenir.
Koruma bölge kurulu re'sen veya maliklerinin müracaat tarihinden itibaren üç ay içinde gruplandırmayı yapar. Gruplandırılan taşınmaz kültür varlıkları, tapu kütüğünün beyanlar hanesine kaydedilir. Gruplandırılma yapılmadıkça, onarım ve yapı esasları belirlenmez.

Taşınmaz kültür varlıklarının yapı esasları ve denetimine ilişkin ilkeler
Madde 6 — Taşınmaz kültür varlıklarının bakım, onarım ve yapı esasları ile proje uygulamaları Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları ve koruma bölge kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda yürütülür.

Yıkılma tehlikesi bulunan yapılar
Madde 7 — Yıkılacak şekilde tehlike yaratan korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları belediyeler veya il özel idaresinin talebi üzerine valilikler tarafından boşaltılır. Gerekli güvenlik önlemleri alındıktan sonra konu koruma bölge kuruluna iletilerek alınacak karara göre işlem yapılır.

Tadilat ve tamirat
Madde 8 — Taşınmaz kültür varlıklarının tadilat ve tamiratlarına ilişkin uygulamalarda aşağıdaki hususlar geçerlidir.

Tadilat ve tamiratlar özgün biçim ve malzemeye uygun olarak, bünyesinde KUDEB kurulmuş idarelerin, ilgili idarelerin bünyesinde KUDEB bulunmaması halinde ise koruma bölge kurulunun izin ve denetiminde 11/6/2005 tarihli ve 25842 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğe göre gerçekleştirilir.

UNESCO Cultural Heritage Laws Database (Copyright and Disclaimer apply)

DISCLAIMER: As Member States provide national legislations, hyperlinks and explanatory notes (if any), UNESCO does not guarantee their accuracy, nor their up-dating on this web site, and is not liable for any incorrect information. COPYRIGHT: All rights reserved.This information may be used only for research, educational, legal and non-commercial purposes, with acknowledgement of UNESCO Cultural Heritage Laws Database as the source (© UNESCO).

Taşınmaz kültür varlıklarında esaslı onarım
Madde 9 — Esaslı onarımlarda, tescilli yapı için hazırlanacak rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri ve diğer belgeler koruma bölge kuruluna sunulur. Koruma bölge kurulunun onayladığı proje ve koşullarda uygulama gerçekleştirilir. Uygulamalara ilişkin denetleme; Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğe göre yapılır.

Yapıların fen ve sağlık şartlarına uygunluğu
Madde 10 — İlgili idareler; taşınmaz kültür varlığı parselinde ek veya eklenti suretiyle yapılacak yapılar, sit alanı veya koruma alanı içinde yeni inşa edilecek yapılar ve taşınmaz kültür varlıklarının restorasyonu ile ilgili olarak koruma bölge kurulu tarafından onaylanmış projelerde değişiklik yapamazlar. Ancak, inşa edilecek yapının fen ve sağlık şartlarının mevzuata uygunluğunu kontrol ederler.

Koruma bölge kurulunca değerlendirilmesi gerekli projeler, öncelikle ilgili imar yönetmeliğine uygunluğu açısından ilgili idarece incelenerek görüşleriyle birlikte koruma bölge kurulu müdürlüğüne gönderilir.

Sit alanı içinde veya korunma alanında kalan ve parsel ölçeğinde olup koruma bölge kurulunca onaylı projesiyle yapılaşma izni alan uygulamaların denetimi; Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik kapsamında gerçekleştirilir. Uygulama sonucu belgeler ile birlikte koruma bölge kurulu müdürlüğüne iletilir.

İlgili idareler, yapıların fen ve sağlık şartlarına uygun tasarlanmadığını ya da hazırlanan restorasyon projelerinde sağlık şartlarına uygun olmayan hususlar bulunduğunu belirlediğinde, gerekli düzeltmelerin yapılması için gerekçeli kararını proje müellifine bildirir ve gerekli düzeltmeleri yapması istenir. İstenen değişiklikler taşınmaz kültür varlıklarının koruma bölge kurullarınca onaylı restorasyon projelerinde değişiklik gerektiriyorsa, proje müellifince gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra tekrar koruma bölge kurulu onayı alınır.

Parsellerin ayrıştırılması ve birleştirilmesi
Madde 11 — Koruma bölge kurulu, taşınmaz kültür varlığı parsellerinde, taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetlerini etkilemeyecek şekilde ayrılma ve birleştirilmelerine izin vermeye yetkilidir.

Yok olan tescilli taşınmaz kültür varlığı yapılar
Madde 12 — Tescilli taşınmaz kültür varlıklarının herhangi bir şekilde yok olmaları halinde, bulunabilen yapının kalıntıları, daha önce hazırlanmış rölöve, restitüsyon, restorasyon projesi, her türlü arşiv belgesi, diğer yazılı, görsel ve sözlü bilgiler gibi kaynaklardan yararlanarak kendi parsellerinde, daha önce bulunduğu oturum alanında, belgelerin elverdiği oranda kitle, yükseklik ve özgün mimari özelliklerinde yeniden yapılır. Yeni yapım sürecinde, yukarıda sıralanan belgelere dayalı bir restitüsyon ve restorasyon etüdü ile koruma bölge kurulundan izin alınması gerekmektedir.

Depreme maruz kalan yapılar
Madde 13 — Taşınmaz kültür varlıklarından depreme maruz kalan yapılarla ilgili uygulamalar Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları ile konuya ilişkin diğer mevzuat hükümleri dikkate alınarak yerine getirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Proje Müellifliği ve Uygulama Sorumluluğu

Proje ve uygulamaları yürütecek kişilerde aranacak nitelikler
Madde 14 — Tescilli taşınmaz kültür varlıklarının rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri ve bunların uygulanmasında restoratör mimar veya mimarın bulunması zorunludur. Bunlardan I. grup kapsamında olanların rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin uygulama çalışmaları, yapının

DISCLAIMER: As Member States provide national legislations, hyperlinks and explanatory notes (if any), UNESCO does not guarantee their accuracy, nor their up-dating on this web site, and is not liable for any incorrect information. COPYRIGHT: All rights reserved.This information may be used only for research, educational, legal and non-commercial purposes, with acknowledgement of UNESCO Cultural Heritage Laws Database as the source (© UNESCO).

özelliğine göre kalem işleri, ahşap, demir, taş işleri ve restorasyon konularında uzmanlaşmış kişilerce yapılır.

Uygulama sorumluluğu
Madde 15 — Koruma bölge kurulunca onaylanan her ölçek ve nitelikteki plan ve proje uygulamalarının uygulama sorumluluğu, serbest meslek hizmet yetki ve koşullarını taşıdığı ilgili meslek odası tarafından belirlenen kişiler tarafından üstlenilir.

Proje uygulaması safhasında herhangi bir nedenle uygulama sorumlusunun ayrılması halinde bu husus Bakanlığa bildirilir. Yenisi tayin edilmedikçe uygulamaya devam edilmez.

Serbest meslek mensubu uygulama sorumlularının denetimi, ilgili İl özel idaresi ve belediyelerce yapılır.

Sit alanları, taşınmaz kültür varlığı parseli ve bunların koruma alanlarında onaylı plan ve proje dışı uygulama yapan ve yapılmasına yol açan sorumlularının, koruma bölge kurulları ile ilgili konularda plan ve proje düzenlemesi, uygulama sorumluluğu yapması beş yıl süre ile yasaklanır. Bu husus, koruma bölge kurulu müdürlükleri ve ilgili idareler tarafından Bakanlığa ve ilgili meslek odasına bildirilir.

Sit alanları, taşınmaz kültür varlıkları ve bunların korunma alanlarında plan ve proje yapan serbest mesleki hizmet yetkisi olan müelliflerin sicilleri ilgili meslek odası ve Bakanlıkça tutulur.

Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları ile İl özel idareleri ve belediyeler tarafından yapılan uygulamalarda, bu kuruluşlar tarafından görevlendirilen uygulama sorumluları da yukarıdaki hükümlere tabidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük
Madde 16 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme
Madde 17 — Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür.

UNESCO Cultural Heritage Laws Database (Copyright and Disclaimer apply)